

DISCURS DEL CAP DE GOVERN
DEBAT D'ORIENTACIÓ POLÍTICA GENERAL DEL
GOVERN

Casa de la Vall, 17 de juny del 2010

M. I. Senyors Síndics,

M. I. Senyores Conselleres i senyors Consellers generals,

Comparec per davant del Consell General, poc més d'un any després de la meva investidura, per iniciar aquest primer debat sobre l'orientació política global del Govern que el Reglament del Consell General regula en el seu capítol cinquè (articles 133 i 134) i que es desenvolupa en la data fixada per la Sindicatura, escoltada la Junta de Presidents.

Ho faig, no pas únicament per donar compliment a aquesta obligació de comparèixer i presentar l'informe, sinó també per insistir en la voluntat de recercar un ampli acord polític amb els grups parlamentaris del Consell General. Ho faig, en definitiva, per proposar una acció política positiva en l'impuls de les reformes econòmiques i socials que Andorra necessita.

En la meva intervenció del dia 3 de juny del 2009 davant el Consell General, abans de la segona votació per a la investidura del cap de Govern, em vaig permetre fer unes breus pinzellades sobre la crisi econòmica més enllà de les nostres fronteres, posant-la en relació amb la crisi pròpiament andorrana. Dissortadament, un any després, la crisi econòmica i financera s'ha fet notar més encara, dins i fora de casa nostra.

La situació ha portat i està portant Europa –i de manera especialment aguda i dolorosa a països del nostre entorn més proper– a l'adopció de mesures urgents i radicals de contenció de l'endeutament, que ha assolit xifres molt i molt preocupants.

En aquest any s'ha notat també un relleu de les teories neoliberals que pretenen culpar de tots els mals l'estat del benestar. Unes teories que semblen pensar que així es

podria dissimular l'enorme responsabilitat del sector financer internacional en l'origen i l'esclat de la crisi.

El passat 25 de gener, Joaquín Estefanía publicava a "El País" l'article: "Golpe de Estado silencioso".

Aquest títol el manllevava d'un altre article aparegut a la revista "Atlantic Monthly", la tesi del qual és que la indústria financera americana ha fet presonera la Casa Blanca.

Tant és així que l'assagista Peter S. Goodman escrivia al *New York Times* del dia 28 de maig, que la norma núm. 1 dels banquers és bandejar les normes. Alhora, Kenneth Rogoff, execonomista en cap del Fons Monetari Internacional, declarava el mes passat que "les finances sempre van per davant dels reguladors."

Per això, no deixa de ser xocant que, en la selecció setmanal del *New York Times*, que oferia *Le Figaro*, el 28 de maig del 2010, aparegués un article que és gairebé una caricatura de l'ofensiva dels portaveus neoliberals adreçada a dissimular les causes reals de la crisi financera internacional.

Steven Erlanger titulava així: "El model social europeu en l'agonia" i argumentava que "... amb el seu feble creixement, la seva baixa natalitat i l'allargament de l'esperança de vida, Europa ha de canviar el seu model de vida".

Aquesta opinió tan contundent confirma el que escrivia, el mateix dia 28 de maig del 2010, Alain Touraine: "el neoliberalisme, els centres del qual eren i són als Estats Units i el Regne Unit, ha tret qualsevulla autoritat als europeus per donar-la als bancs, el poder dels quals sobre les empreses augmenta."

No cal dir que no som pas nosaltres que podem pretendre intervenir ni orientar el futur de les relacions entre la Unió Europea i els Estats Units d'Amèrica.

Això correspon a l'opinió pública europea i als seus responsables institucionals.

Al capdavant som davant el vell dilema –ja plantejat per Max Weber– sobre qui mana en darrera instància en el món de l'economia: els representants elegits pels ciutadans o el planeta dels negocis.

L'hegemonia de la política democràtica o de l'economia especulativa.

He fet doncs, aquesta referència inicial per situar-nos en el context en el qual ens trobem. Un context que tindrà, d'això no en podem pas dubtar, una enorme influència en el nostre propi desenvolupament econòmic i social.

I això és objectivament així, perquè no crec pas que ningú vulgui discutir que el desenvolupament econòmic d'Andorra, en els darrers quaranta anys, ha estat induït de manera evident per l'evolució positivament ascendent del creixement econòmic dels nostres països veïns.

Tot plegat confirma que el nostre entorn natural, i alhora indispensable, de relacions econòmiques exteriors era, és i serà Europa i, més concretament, la Unió Europea.

Els andorrans no podem ignorar –ni ens podem escapar– d'una crisi econòmica profunda, global, sistèmica, que, a més, amenaça, com hem vist, el model social europeu.

Una crisi que és també cultural i de valors, avui greument qüestionats, com el de la solidaritat, negada per una tendència creixent cap a l'individualisme, o fins i tot la crisi de la pròpia idea de progrés.

Tot i que la crisi ens dóna la raó als que sempre hem defensat que els mercats sense regles generen desigualtats i acaben per no generar riquesa, patim també el desconcert creat per la crisi, la desconfiança envers el futur, la manca de claredat en els diagnòstics i les propostes i, de vegades, ens manca la determinació per impulsar les reformes necessàries del sistema.

Avui ens trobem amb pares preocupats perquè creuen que els seus fills ho tindran pitjor que ells, quan fins ara els pares estaven sempre convençuts que els seus fills ho tindrien millor.

Penso que avui ningú discuteix ja la difícil situació en la qual es troba la nostra economia que, compartint problemes amb la resta d'economies europees, ha rebut també el flagell de les turbulències financeres internacionals i pateix de problemes específics des de fa força temps.

Tampoc ningú pot dubtar que, per superar aquesta situació, hem de dur a terme importants esforços –personals i col·lectius–, que requereixen ser àmpliament explicats.

En els darrers quaranta anys, Andorra ha tingut un progrés econòmic i social molt gran i ens hem acostat als nivells de prosperitat i desenvolupament dels països més avançats del món.

No es pot posar en dubte les significatives millores de les nostres infraestructures i, també, del nostre sistema de protecció social.

Aquest formidable salt endavant des de 1970 fins avui necessitava un gran creixement econòmic, que es mantingués al llarg dels anys o, com s'ha esdevingut en els últims anys, un nivell d'endeutament públic i privat que ha acabat fent-se insuportable.

La crisi té conseqüències greus pel que fa al deteriorament de la capacitat econòmica de moltes de la famílies d'Andorra. Molta gent ho està passant malament.

En conseqüència, si volem recuperar el creixement econòmic que necessitem, així com la creació de llocs de treball, tot preservant el nostre model de cohesió social, hem de reduir amb la màxima urgència i de manera dràstica l'endeutament que apareix als comptes públics. I només ho podrem fer mitjançant un gran esforç col·lectiu que hem d'intentar repartir de la manera més justa i equitativa possible. No podem seguir vivint per damunt de les nostres possibilitats reals.

La crisi ha provocat una pèrdua molt important de llocs de treball –la tendència està a una reducció de -3,1% anual des del gener del 2009– i la necessitat d'ajustar l'activitat de les empreses.

El valor de les importacions, durant el maig del 2010, ha experimentat un increment del 5,3% en relació al mateix període de l'any anterior.

Tanmateix, a partir de les dades basades en l'acumulat dels 12 últims mesos, el total d'importacions presenta una variació interanual del -5,8%.

Davant d'aquesta crisi, la nostra reacció ha estat immediata, mobilitzant els recursos a la nostra disposició per ajudar les famílies que més estan patint la crisi i establint, a partir

de la “Taula de diàleg per un pacte per al treball i el desenvolupament econòmic” que vam obrir el 16 de juliol de l’any passat, els trenta compromisos, presentats el mes passat, i les cent vint-i-set accions per sortir de la crisi. Preparant-nos pel futur en el terreny de l’educació, la recerca i cercant establir polítiques de país.

D’aquí neix el nostre compromís d’institucionalitzar un òrgan –la Comissió pel desenvolupament econòmic i pel treball– que permetrà mantenir un diàleg permanent entre els interlocutors socials i el Govern.

Senyores conselleres, senyors consellers generals.

En aquesta situació, vull manifestar la meva voluntat de fer-los propostes per establir acords. I també d’escoltar les seves.

Estic convençut que és el que espera la ciutadania en uns moments en què necessita, més que mai, estabilitat institucional.

Sóc ben conscient que el moment polític exigeix al nostre Govern un sobreesforç d’entesa amb els grups parlamentaris, cosa que ofereixo des d’ara mateix.

És una actitud de mà oberta, que posa, per sobre de tot, els interessos de la gent d’Andorra.

Vivim uns moments difícils i singulars que ens obliguen a tots i a totes, al Govern el primer, a actuar amb total responsabilitat i a posar en primer lloc les necessitats de les persones.

Perquè la crisi no només ha afectat els segments més desfavorits sinó també una certa franja de les classes mitjanes, la qual cosa és especialment problemàtica per al conjunt del país, perquè són les que hi donen estabilitat, seguretat i garanties de progrés.

I quan la capacitat econòmica i l’energia civil de les classes mitjanes es deteriora, el deteriorament arriba al país en conjunt.

Per això em referia fa uns moments al pacte pel treball i el desenvolupament econòmic i als seus trenta compromisos. Aquest instrument, fruit del diàleg i de l'escolta amb tots els agents econòmics i socials, marca el nou rumb del model econòmic i també social.

Aporta referències per a l'economia, especialment la turística, però també per a la salut i la formació, les tecnologies de la informació i la comunicació, com també per a altres espais que formen el nucli central del nostre país i de la seva aposta pel futur.

Ens cal, en la pràctica, un cop de timó després de l'esgotament d'un model de desenvolupament intensiu que ens ha dut al límit i ha provocat desequilibris enormes, alguns dels quals, encara ara, ens passen factura.

Ens cal aquest full de ruta dels trenta compromisos per configurar un model de creixement que, per dir-ho en dues paraules, substitueix l'excés per la moderació, la modernitat i el seny.

Prosperitat per avui, però també per demà.

En certa manera es tracta de concretar un compromís amb les generacions futures a les quals estem obligats a llegar un país amb les mateixes oportunitats que nosaltres vam tenir.

Senyores i senyors consellers generals.

Com vostès saben, una part important de l'acció política és la gestió. Però no n'hi ha prou amb la gestió per la gestió. Si no va acompanyada de valors cívics i socials, la gestió és pura rutina administrativa sense gaire sentit.

Això ho ha tingut clar i ho ha practicat el nostre Govern des dels inicis.

Un projecte de canvi de model econòmic no s'ha de concebre des de despatxos aïllats, sinó que s'ha de compartir amb la ciutadania i amb els seus col·lectius organitzats, des dels inicis fins a fer-ne l'aplicació i el seguiment.

Les coses, si s'assumeixen i tothom hi pot participar, funcionen millor.

Aquest diàleg amb els sectors econòmics i socials ens ha permès dues coses que, al meu entendre, són clau: afrontar la superació de la crisi en el mateix sentit del nou model econòmic i, al mateix temps, agafar compromisos i proposar accions des de la convicció que tenen un suport social molt sòlid.

Des de la modèstia em permetran que digui que aquesta feina duta a terme en un any, per si sola, ja és un element identificador de tota la legislatura.

I els diré per què.

Perquè podem constatar, amb orgull de país, que el valor del creixement sostenible i mesurat, el valor de la moderació, es va imposant cada vegada més entre amplis sectors.

Es consolida amb fermesa quan fa només uns anys no estava pas tan assumit socialment com ho està ara.

Avui ja quasi ningú defensa un creixement a qualsevol preu.

Avui tothom sap que créixer a preu de malbaratar territori i paisatge no és només un valor negatiu sinó una mala aposta econòmica.

Avui gairebé tothom aposta pel seny, per avançar, però pas a pas i sense ensurts ni excessos.

En conseqüència, és hora de deixar de costat el partidisme, els interessos interns i particulars de les forces polítiques, i de treballar en comú, en cooperació, el Govern i tots els grups d'aquest Consell General per aconseguir les mesures que interessin i necessita la gent.

Assumeixo la responsabilitat de tirar endavant aquest treball comú en favor de les persones.

I voldria que d'aquesta voluntat que explicito sortissin els acords que avui plantejo en seu parlamentària.

Senyores conselleres i senyors consellers

Abans de procedir a l'exposició dels continguts principals d'aquesta proposta de pacte deixin-me que els digui un parell de coses del seu context.

Aquest acord, que podem anomenar pacte contra la crisi, és una oferta lleial, concreta, oberta a les seves consideracions, i amb l'únic objectiu de treballar per a les persones.

És un acord possible sobre un conjunt d'àmbits essencials. És un acord que és clarament compartit pels agents econòmics i socials perquè el gruix del seu contingut emana de la taula de diàleg per al treball i el desenvolupament econòmic.

És, també, una oferta oberta que voldria que fos enriquida amb la participació dels grups parlamentaris.

És una oferta d'acords que vol aconseguir el suport del Consell General més enllà de la conjuntura política immediata.

El marc d'aquest debat sobre l'orientació política global del Govern em permet també d'assenyalar, precisament, les línies generals de l'estratègia a llarg termini dels socialdemòcrates i l'Alternativa.

Les dificultats actuals i el replantejament del model –ara en diuen també “paradigma”– econòmic vigent en les darreres dècades, ens ha fet pensar en el futur que volíem i en les possibilitats que teníem d'assolir els objectius proposats.

La responsabilitat d'un govern s'ha de mesurar per la seva capacitat d'oferir no solament respostes immediates, sinó de saber cap a on vol dirigir el país que governa.

La nostra proposta, el nostre projecte, està vinculada a aquest nou model de creixement. Un nou model que ens permeti créixer econòmicament però complint sempre, amb rigor, certes condicions necessàries.

Créixer econòmicament sí, però sense que això suposi un cost irreparable per al medi ambient. Hem de treballar convençuts que amb el que fem estem creant més i millors

oportunitats per als nostres fills, però també amb la seguretat que els deixarem una Andorra més saludable i més habitable.

Créixer econòmicament sí, però sense que això suposi un pas enrere en igualtat d'oportunitats, en desequilibris territorials.

No es tracta de créixer a esquenes d'altres i, no cal dir-ho, perjudicant els més febles. Nosaltres formem part d'unes generacions que han tingut un gran nombre d'oportunitats gràcies al sacrifici dels nostres pares i padrins.

Avui volem tornar a la societat el que n'hem rebut. Aprofitar els nostres coneixements és la millor contribució que podem fer a una economia moderna i sostenible.

La nostra orientació estratègica, que sabem compartida amb bona part de l'arc parlamentari del Consell General, és doncs avançar en la col·laboració lleial amb els nostres veïns i, per extensió, amb la Unió Europea.

Això suposava aconseguir sortir de la llista grisa de l'OCDE, deixant de ser un país mal considerat quan es parlava de col·laborar en la lluita contra el frau fiscal internacional. Ja ho hem fet, junts, el Consell General i el Govern .

Això suposa, a continuació, avançar en la reforma tributària amb la finalitat de poder negociar, amb els països amb els quals Andorra vol aprofundir les seves relacions econòmiques, uns convenis per impedir la doble imposició.

Perquè tots sabem que és urgent que els empresaris i els professionals d'Andorra puguin exportar béns i serveis sense veure's castigats amb impositcions exagerades pel fet de la consideració negativa d'Andorra com un paradís fiscal.

I això comporta, com a lògica conseqüència, el reforçament de l'embranchement d'Andorra amb la Unió Europea mitjançant una nova relació d'associació assentada sobre la base de l'article 8 del nou Tractat de la Unió Europea resultant del Tractat de Lisboa.

Per avançar en aquesta orientació cal també, indefugiblement, encarar la resolució de l'endeutament públic que hem heretat. Hem de fer un esforç especial, singular i extraordinari per reduir l'endeutament públic. I hem de fer-ho ja.

Reconduir la situació és una urgència nacional.

Les despeses de funcionament no són pas dolentes per principi. D'igual manera les despeses d'inversió no són sempre rendibles i generen sovint despeses de funcionament. Aquí el que compta és una voluntat política de conformar-se a una bona pràctica en la gestió dels diners públics.

En la situació actual l'estratègia de redreçament de les finances públiques s'ha d'assentar sobre quatre principis de bona gestió:

- 1- L'equilibri entre els ingressos i les despeses, excloent les necessàries per fer front a l'endeutament, la qual cosa permetrà d'estabilitzar-lo.
- 2- L'equilibri de la despesa social. És indispensable encarar-lo perquè no és raonable deixar a les generacions futures el cost de la nostra protecció social.
- 3- Un acord amb els Comuns que redefineixi clarament la distribució de competències i les transferències adequades com a contrapartida de la seva implicació en l'estratègia global de redreçament de les finances públiques.
- 4- La voluntat de no disminuir el nivell d'ingressos públics mentre no s'hagin sanejat els comptes.

És un gran error pensar que es podria restablir l'equilibri i sortir de la fallida tècnica de les finances públiques només retallant la despesa pressupostària.

Un dèficit és el resultat de la diferència entre ingressos i despeses: si ningú no posa en qüestió que cal treballar per aconseguir l'eficàcia i controlar la despesa pública, el dèficit continuarà, malgrat tot, si els ingressos disminueixen

Escoltant alguns discursos no sembla que hom s'adoni de la urgència de la situació.

Necessitem una important retallada en les transferències i en la despesa corrent.

Però en aquest àmbit també vull dir que, al meu entendre, només són acceptables les crítiques que s'acompanyin de propostes concretes amb el mateix objectiu de reduir l'endeutament i generar llocs de treball. Ja no s'hi val a criticar sense proposar.

Ni tampoc denunciar el que és obvi, o bé limitar-se a inventariar errors, que són tan greus com ja sabuts.

Amb això, ara i aquí, ja no n'hi ha prou.

Convé, doncs, que parlem també del que entenem pels límits del deute públic:

- el límit de la solvència, més enllà del qual un país no pot pagar els interessos del seu endeutament;
- el límit de la sostenibilitat, més enllà del qual el deute és considerat tan injust per les noves generacions que s'esdevé una ruptura del pacte social.

El límit de la sostenibilitat depèn de l'actiu net públic"; és a dir, de la diferència entre el nivell del deute i el valor dels actius públics que una generació rep de les precedents.

Al capdavant l'endeutament públic ens planteja un problema més polític que no pas financer: el de l'equitat entre les generacions i la manera que tenim de vetllar perquè cada generació hagi de suportar un deute que no sigui desproporcionat en relació als retorns dels quals es pot gaudir.

Reforçar la nostra vinculació amb la Unió Europea i augmentar les nostres relacions econòmiques exteriors necessita una ferma i positiva seguretat jurídica que ajudi l'economia productiva i faciliti la inversió estrangera.

Tal com ho deia ja en el meu discurs-programa, presentat davant del Consell General el dia 28 de maig del 2009, "... una justícia ineficaç frena el desenvolupament econòmic i social d'un país mentre que el seu funcionament adequat n'assegura el progrés."

En aquesta línia el Govern té molt avançada la refosa del projecte de llei de la carrera judicial, a partir del darrer esborrany preparat pel ministeri de Justícia i Interior al final de l'any 2008.

Precisament divendres passat, dia 11 de juny, el Col·legi d'Advocats ens ha fet arribar les observacions i comentaris que li havíem demanat sobre aquell darrer esborrany.

Aquesta opinió s'afegeix així a les opinions, ja recollides anteriorment, dels altres operadors de la Justícia i ens permetrà presentar ben aviat el projecte de llei.

D'igual manera, atenent les observacions manifestades pel Tribunal Europeu dels Drets Humans, el Govern està preparant un projecte de llei d'assistència lletrada des del moment de la compareixença d'una persona detinguda en un interrogatori policial.

D'altra banda, en el discurs de programa del 28 de maig del 2009 també deia que, per donar compliment al mandat de l'article 3.2 de la Constitució, hem d'impulsar l'elaboració d'un Codi Civil.

Crec que ara esdevé urgent que s'endegui la via per aconseguir tal finalitat. Per això, el Govern es proposa vertebrar els instruments tècnics per poder disposar d'un avantprojecte de Codi Civil que serveixi de base perquè el Govern en el seu dia –no certament pròxim com sigui que serà un treball d'anys– pugui presentar al Consell General un projecte de llei de Codi Civil.

Malgrat que la Constitució andorrana, en el seu article 3.2, garanteix els principis de publicitat de les normes jurídiques i de seguretat jurídica, aquests principis no es troben suficientment garantits pel que fa a les normes del dret privat.

A Andorra no existeix cap Codi Civil, ni qualsevol altre text codificador o compilador, de les normes de dret civil, ni mercantil o comercial.

El sistema de fonts de dret civil sobre el que els tribunals jutgen és sovint incert, de complicada publicitat pràctica i generador d'inseguretat jurídica.

Les fonts del dret són inaccessibles al ciutadà per la seva tecnicitat.

A la pràctica el ciutadà, i sovint tampoc l'advocat, no coneix –a priori– el dret sobre el que ha de basar la seva conducta i les seves relacions amb tercers, sobre béns, contractes, successions o relacions comercials. Fins que –a posteriori– es pronuncia una sentència sobre el cas conflictiu al que ha portat la seva conducta i les seves relacions amb tercers.

És per això que, des de fa molt i molt temps, la totalitat dels països del mateix sistema jurídic que l'andorrà (sistema de dret romà) i gran part dels altres (a excepció dels països de la *Common law*) tenen un Codi Civil. Andorra és, gairebé, l'única excepció.

L'absència de Codi Civil suposa una dificultat per assegurar el respecte de l'article 3.2 de la Constitució andorrana: la seguretat jurídica. La promulgació d'un Codi Civil, en canvi, constituirà l'instrument insubstituïble, per poder assegurar el respecte de la seguretat jurídica a l'hora que assegurarà un millor acompliment de l'article 10 de la Declaració Universal dels Drets Humans perquè incrementarà el coneixement del dret sota l'impuls del qual hom té dret a un judici just.

Per això anuncio que el Govern ha decidit establir els mecanismes perquè, en una àmplia concertació de persones i idees a l'entorn d'una comissió tècnica plural, es comencin els treballs de recerca i estudi per a la redacció d'un avantprojecte de Codi Civil.

D'altra banda, i en la mateixa línia que ja vaig anunciar en el meu discurs-programa de candidat a cap de Govern, el 28 de maig de l'any passat, hem estat treballant en la lluita contra la corrupció. En aquesta línia, el Govern està enllestint la tramesa al Consell General del Conveni Civil sobre la corrupció del Consell d'Europa, que fou signat per Andorra el dia 8 de novembre del 2001. Paral·lelament, la Unitat de Prevenció i Lluita contra la Corrupció, adscrita a Presidència del Govern, està treballant –amb una magnífica col·laboració de totes les institucions andorranes– en l'acompliment d'aquelles recomanacions del Grup d'Estats contra la Corrupció (GRECO) del Consell d'Europa que Andorra havia d'acabar de resoldre. Confiam, perquè hi treballem, que en la propera visita a Andorra dels avaluadors del GRECO –prevista pels dies 15 al 19 de novembre del 2010– podrem presentar un balanç suficient per obtenir una avaluació de conformitat.

En la mateixa línia també vull informar el Consell General que els propers dies 12 a 18 de juliol Andorra acollirà –a iniciativa i amb la coordinació de la nostra Unitat d'Intel·ligència Financera– un seminari de formació del Comitè d'Experts sobre l'avaluació de les mesures de lluita contra el blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme (MONEYVAL), organisme del Consell d'Europa que avalua la conformitat

dels països membres en el seguiment dels principis generals de lluita contra el blanqueig de diner.

Posteriorment, del 13 al 18 de setembre, rebrem una altra visita del MONEYVAL, preparatòria per a la 4a avaluació del Principat, que s'haurà d'examinar el març del 2011.

Anem així avançant, sense publicitat ni escarafalls, cap a la consolidació de la imatge exterior d'Andorra com un país normal, lleial i respectuós dels seus compromisos internacionals.

En aquesta línia, el Govern ha decidit formalitzar l'adhesió al Conveni del Consell d'Europa sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans, obert a la signatura a Varsòvia el 16 de maig del 2005. Alhora s'està enllestit la tramitació al Consell General de la ratificació del Conveni de les Nacions Unides sobre la delinqüència organitzada transnacional del 15 de novembre del 2000.

Es tracta, en aquest cas, d'un conveni signat pel Govern el 29 de setembre del 2003 i que esdevé urgent de ratificar en el marc de les nostres relacions internacionals tal i com ens ha recordat la Unitat d'Intel·ligència Financera.

Senyores conselleres i senyors consellers generals.

El Govern no vol fer avui, en aquest debat, el balanç de la feina feta en aquest primer any de la legislatura. Ho podríem fer i, fins i tot, ens satisfaria fer-ho en la mesura que estem convençuts que hem treballat de valent i de manera positiva.

Però avui entenem que cal insistir, una vegada situada l'orientació política general, en la recerca d'un acord nacional per encarar el futur.

En les darreres setmanes, amb motiu de diverses conferències que he pogut fer fora d'Andorra per explicar l'evolució positiva del nostre sector financer, he citat sovint l'estudi sobre Andorra de Michel Camdessus, exdirector gerent del Fons Monetari Internacional i governador honorari del Banc de França.

Deixin-me tornar-lo a citar com a referent. En unes declaracions publicades el 13 de març del 2010 a *El Periódico de Catalunya*, Michel Camdessus –parlant, això sí, de la situació espanyola– deia que “... el patriotisme hauria de portar els partits a un pacte d’Estat.”

I també deia: “Ja no és cosa de guanyar vots, es tracta de fer sortir el país d’una situació tremenda. Governí qui governí, haurà de lidiar amb les seqüeles de la crisi.”

Penso que aquests consells també es poden recollir i aplicar a casa nostra.

I és precisament en aquesta línia que renovo avui la proposta de treballar en els eixos que constitueixen el nus essencial de les qüestions d’Estat que requereixen un acord polític nacional. Ho faig després d’haver rebut, el dia 29 d’abril, una carta amb el “compromís ferm...” del grup parlamentari d’Andorra pel Canvi de “... cooperar de forma lleial i constructiva...” per a la creació d’un front comú “... per garantir la sostenibilitat de l’administració andorrana i dels serveis essencials...”. Una proposta a la qual avui, davant del Consell General, dono una resposta favorable.

I ho faig també sabent que, en aquest primer any de legislatura, el grup parlamentari reformista ha mostrat reiteradament la seva disponibilitat al compromís en qüestions d’Estat.

Penso que ens podem centrar en tres qüestions que, de ben segur, permetran establir les bases d’un ampli acord de coresponsabilització política.

- 1- La primera és la definició d’una política d’acostament institucional, econòmic i social a la Unió Europea per fer possible el reforçament de la bona harmonia en les relacions amb el nostre entorn més proper i el relleu, sobre noves bases, de l’activitat econòmica.
- 2- La segona és la reforma de l’Administració pública per servir la ciutadania des d’un criteri d’interès general, amb uns serveis públics de qualitat.
- 3- I la tercera és la revisió i l’adequació de la relació entre l’Administració general –el Govern– i els Comuns.

I- L'ACORD PER ACOSTAR-NOS A LA UNIÓ EUROPEA

Pel que fa al primer punt, abans-d'ahir, dimarts 15 de juny, vaig comparèixer –junt amb el ministre d'Afers Exteriors i Relacions Institucionals– davant de la Comissió de Política Exterior per explicar l'estat actual de les relacions d'Andorra amb la Unió Europea.

Vaig proposar –i ho reitero davant del ple del Consell General– mantenir mitjançant aquella comissió una línia oberta d'informació cap als grups parlamentaris i un diàleg constant amb el Govern per fer el seguiment de les relacions amb Europa.

Es tracta de recollir i compartir informacions i debatre les propostes que facin avançar l'evolució de la nostra relació amb Europa.

A Andorra li convé un acord d'associació amb la Unió Europea.

Ho vaig dir el 28 de maig del 2009 en presentar el meu discurs-programa d'investidura i ho repeteixo avui:

“La proposta que plantegem –a la vegada segura i flexible– permet, amb les noves bases jurídiques de l'article 8 del tractat de la Unió Europea, un acostament a Europa en un marc institucional clar, amb drets i obligacions recíprocs.

L'acord, sigui quina sigui la denominació que rebi –no volem un debat nominalista perquè aquí el nom no fa la cosa– ha de suposar un ferm embrancament a Europa per donar noves possibilitats a empresaris i treballadors, en un marc econòmic tan ampli i potent com el que representa la Unió Europea:

- Les empreses tindran la possibilitat d'exportar serveis i béns des d'Andorra amb un tracte fiscal –un cop feta la reforma fiscal– no discriminatori.
- Les empreses europees es plantejaran la possibilitat d'invertir a Andorra en un entorn jurídic estable, fet que permetrà crear noves empreses i més llocs de treball.
- Els treballadors veuran reforçada la creació de llocs de treball a Andorra i, en el cas que ho desitgin, la possibilitat de desenvolupar-se professionalment a tota la Unió Europea.

Tots aquests aspectes són prou importants, però encara ho és més dotar d'un ampli marc de possibilitats de desenvolupament professional i personal els nostres joves que estan estudiant, o que començaran aviat a fer-ho, i als quals la situació econòmica d'Andorra no els permet tenir garantits llocs de treball adequats al nivell de formació que estan assolint.”

II- LA REFORMA DE LA FUNCIO PÚBLICA

Una Administració pública, àgil i eficient, és la base d'un Estat de dret i la millor garantia per als ciutadans que s'apliquen les normes i procediments previstos en la llei, seguint criteris de transparència i igualtat. Sense un bon funcionament de l'Administració, en canvi, un Estat democràtic no es pot desenvolupar plenament i s'acaben creant sistemes perversos alternatius, que generen injustícies i allunyen els ciutadans de l'Estat, fent créixer la desconfiança. Per tant, cal que Andorra es doti d'una Administració sòlida i professional, adaptada a les noves exigències, que doni un millor servei als ciutadans i que s'adapti permanentment a la conjuntura existent en cada moment.

Durant el primer any de Govern s'han fet avenços en l'optimització i racionalització dels recursos dels quals disposa l'Administració general. S'ha reduït la despesa, s'ha limitat el nombre d'assessors i col·laboradors, s'han controlat els viatges i desplaçaments, s'ha imposat una rebaixa en les despeses protocol·làries, s'ha rebaixat de salari dels alts càrrecs en un 12%, s'ha implementat una autèntica política d'austeritat que, com es pot veure aquests dies, ja es comença a aplicar entre les Administracions dels nostres veïns.

Però, les propostes de millora de l'Administració no han de quedar limitades a aquestes accions inicials. El Govern vol i ha d'anar més enllà.

Volem acomplir la reforma de l'Administració defugint dels atacs de desprestigi que s'estan fent contra els funcionaris i aprofitant l'oportunitat per restablir els valors d'exigència, competència i servei públic que inspiren el dia a dia del que alguns consideren uns privilegiats. No convé fer demagògia en aquest tema ja que causa un

gran mal a les estructures del país i aporta desànim i pessimisme, dos elements totalment contraris a la recuperació i la sortida de la crisi.

El Govern no té por en afirmar que creu en la Funció Pública, en els seus treballadors, en la seva capacitat, en el seu treball, en els seus resultats. No es tracta doncs de començar de nou ni de fer falses promeses. El que volem proposar és un full de ruta a mig termini que abordi els canvis necessaris. El Govern considera que l'Administració general està regulada per una llei de la Funció Pública que a data d'avui representa, en certs aspectes, el principal obstacle per abordar les reformes que són necessàries als nostres ulls. L'actual marc jurídic no ha promogut, tal i com s'esperava, les expectatives de regulació i desenvolupament personal que han de figurar en qualsevol projecte de relació amb els recursos humans i la gestió pública.

Cal, segons el nostre entendre, una reforma de la llei de la Funció Pública adaptada a l'actualitat que viu el país i amb un ampli consens per incloure totes les parts implicades a l'hora d'endegar les modificacions necessàries a aquesta llei.

En el darrer any hem vist amb preocupació com s'ha anat atiant una animadversió a tot el que és administratiu o l'Administració. Crec que ha arribat el moment de dir que la demagògia –aquella conducta política adreçada a afalagar els electors buscant culpables que puguin fer de boc emissor de la situació– enfosqueix la raó.

La configuració d'una Administració més transparent, més eficaç i amb més mecanismes de control és un objectiu que podem i hem de compartir.

Amb la clara voluntat de reforçar l'Administració en la seva missió de servei públic i instrument de l'Estat per a la defensa de l'interès general, però sense perdre de vista que per poder assegurar l'acompliment d'aquella missió cal una reforma urgent no solament dels mètodes de treball sinó, també, de la Llei de la funció pública, el Govern vol impulsar un gran pacte nacional per a la Funció Pública.

És per això que anuncio la creació d'una taula de treball per a la reforma de la Funció Pública, formada per representants del Govern i associacions sindicals de l'Administració general i on demano que participin els representants dels tres grups

parlamentaris. L'objectiu d'aquesta taula de treball serà assolir un gran pacte per a la reforma de la Funció Pública que pugui revertir en un millor servei al ciutadà, principal raó de ser de tota Administració pública.

El Govern reunirà, la primera quinzena de juliol, aquesta taula de treball a la qual, insisteixo, seran convidats els grups parlamentaris i els sindicats de treballadors de l'Administració.

Aquesta taula de treball haurà d'establir un calendari de reunions suficientment ajustat per permetre que, al final del quart trimestre del 2010, es pugui presentar un projecte de llei de modificació de la Llei de la funció pública que pugui assentar les bases d'una nova Administració.

III- UN NOU ACORD D'ESTAT AMB ELS COMUNS

En el meu discurs-programa del 28 de maig del 2009 exposava que d'ençà l'aprovació de la Constitució no s'havia dut a terme el desenvolupament legislatiu necessari del títol VI de la Carta Magna en allò que fa referència a l'estructura territorial. I deia que una acció legislativa hauria de concretar el marc competencial fixat al text constitucional i a la Llei.

Tot plegat amb la finalitat d'evitar disfuncions o conflictes entre els Comuns i les altres institucions de l'Estat, especialment el Govern.

També deia –i avui ho reitero– que per afavorir una major eficàcia i transparència dels òrgans comunals calia –cal encara avui– regular per llei la seva organització i el seu funcionament.

D'altra banda, l'evolució negativa de les finances comunals també ha de ser objecte d'especial atenció. Ho deia també el mes de maig de l'any 2009 i ho reitero avui: “cal trencar el crònic procediment, afavorit pels topalls en la distribució de les transferències, de comprometre els Comuns a gastar sense resoldre el seu horitzó financer”.

Els cònsols m'han adreçat recentment una carta recordant-me aquestes manifestacions del discurs-programa de la investidura i proposant una reunió.

Els proposaré de trobar-nos els primers dies del vinent mes de juliol. Amb el benentès que la lògica política farà que de les qüestions a plantejar i debatre en aquella reunió se'n derivi una posterior reunió conjunta d'ambdues institucions –Govern i Comuns– amb els grups parlamentaris per analitzar les vies que permetin traduir en normes legislatives l'acord necessari tant pel que fa a les competències com al finançament comunal.

Puc anunciar també que el Govern procedirà properament a la signatura de la Carta Europea de l'Autonomia local. Val a dir que el procés d'adhesió d'Andorra a aquest conveni del Consell d'Europa ha requerit una acurada anàlisi per identificar eventuais contradiccions amb la Constitució andorrana.

La proposta de centrar l'acord polític nacional entre els grups parlamentaris i el Govern en els tres eixos que acabo d'exposar no oblida ni tampoc menysté dos altres àmbits –el de la reforma tributària i el de la reforma de la legislació laboral i sindical– que de ben segur mereixen ser inclosos en aquest marc d'acord.

Tanmateix, el Govern entén que, pel que fa a la reforma tributària, l'acord ja s'està gestant en seu parlamentària en estar-se tramitant els tres projectes de llei que haurien de permetre la necessària adaptació de la fiscalitat andorrana als requisits que cal respectar si es pretén arribar a l'establiment de convenis per evitar situacions de doble imposició. Només manca el projecte de llei sobre la imposició general indirecta, que presentarem al Consell General a finals d'aquest mes de juny.

D'igual manera, quant a la modificació de la normativa legal actual en els àmbits de la llibertat sindical i la regulació de les relacions laborals i de seguretat en el treball, el Govern també vol mantenir-se a la disposició dels grups parlamentaris que sabem que estan treballant en la preparació de les escaients iniciatives legislatives de modificació o reforma de la normativa vigent.

I, en aquest àmbit, convé recordar que una bona política social és la que sap aprofitar els bons moments per crear sistemes forts, com l'educació, la sanitat i el sistema d'atenció a la dependència, i que quan arriben moments de dificultat no baixa la guàrdia i manté el compromís amb els més desfavorits.

Vull dir aquí, sense embuts, que ser solidari amb les persones que han contribuït a crear l'Andorra que tenim no és només una mostra d'agraïment, és una obligació.

Si volem mantenir la legitimitat social de l'economia de mercat i l'eficàcia de les reformes i les polítiques econòmiques, hauríem de construir una política del bé comú. Una política que redueixi les desigualtats, fomenti la fraternitat i el sentiment de justícia i serveixi de ciment entre els que "tenen" i els que "no tenen".

Hem d'evitar que l'actual generació de joves es converteixi en una "generació sacrificada", en matèria de drets, com a conseqüència de la crisi i del que seria una visió política de curta volada.

La ferma intenció del Govern és que el conjunt de grans reformes que volem sotmetre a diàleg i a un acord general que acabo de proposar en aquests tres grans eixos, estiguin acordades i encarrilades en acabar el segon semestre d'aquest any.

És un repte. Ho és per a tots. Suposa una forma real, concreta, de donar resposta al que en aquests dies es presenta com una demanda ciutadana.

Significa, senyores i senyors consellers generals, superar recels i legítimes ambicions. I també suposa acceptar solucions parcials i aprofitar totes les nostres capacitats.

CONCLUSIÓ

El que els proposo va en el sentit de fer una feina útil, salvant les diferències òbvies entre les distintes opcions polítiques.

Estic convençut que tots som conscients que la demanda de sentit de la responsabilitat, en la defensa dels interessos globals d'Andorra, és avui més present i més necessària que mai.

La ciutadania n'és ben conscient.

Entre tots hem de recuperar la confiança. La dels ciutadans i les ciutadanes que tenen por de la possibilitat de perdre la feina. La dels empresaris i emprenedors que poden tenir dubtes davant de la possibilitat d'èxit de les seves idees.

La dels consumidors davant de la possibilitat de seguir estalviant; la dels estudiants davant de les opcions de futur.

Millorar les condicions econòmiques actuals no és només qüestió de xifres. Sabem que darrere de cada relació numèrica hi ha persones amb realitats diferents, amb somnis i il·lusions diverses.

En som coneixedors i sabem que la gent espera del nostre Govern una resposta solidària.

El nostre país ha estat capaç de superar, en situacions anteriors, dificultats més grans que les que vivim avui.

Avui tenim un repte transcendent: adaptar el nostre model de creixement econòmic des de la lleial col·laboració amb el nostre entorn europeu.

Hem après de l'experiència del procés constituent de les legislatures de 1990 a 1993 que la força i la superació les acaba donant la unitat d'esforços.

En aquest sentit el nostre objectiu no pot ser un altre que la recerca de l'acord polític nacional.

Des del Govern buscarem el màxim suport, la màxima implicació possible.

Buscarem el compromís dels agents socials, partits polítics i societat civil.

I ho farem amb serietat, rigor, disposició absoluta i convicció plena en el diàleg.

Davant de la situació de crisi, el que els proposo és que pactem els fonaments del que ens permeti seguir avançant: atenent les necessitats de la nostra gent, i treballant per canviar el model de creixement i aconseguir més cohesió social.

Els proposo fer un pacte d'aquestes característiques no només –no únicament– entre les forces polítiques aquí representades, sinó un pacte amb la societat, amb els agents econòmics i socials.

Ara, tenim l'oportunitat que tot l'arc parlamentari s'impliqui en aquesta tasca que ens reclama la ciutadania.

El moment és delicat i singular. Vivim a Andorra –ja ho hem dit i repetit tots– la conjunció de dues crisis: la crisi econòmica i la crisi de model.

Cal, doncs, que actuem amb el nivell de responsabilitat que correspon a les dificultats del moment.

Deia Giovanni Boccaccio que “val més actuar, amb el risc d'haver de penedir-se'n, que penedir-se'n de no haver fet res.”

Hem de demostrar a tots els ciutadans que, més enllà de les diferències ideològiques, els representants del poble podem treballar junts a l'hora de resoldre situacions complicades.

Senyores conselleres i senyors consellers.

Tenim, tots, una gran responsabilitat. El Govern el que més, en sóc ben conscient. Per això estenc la mà a ajuntar esforços i a pensar en la millor manera de treballar pels interessos generals de la ciutadania.

Els agraeixo la seva atenció.